

T.C.
ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI
Baro Kalemi

Sayı : E-67627648-050.06.04[15/11]-54718
Konu : Yönetim Kurulu Kararı

10.02.2025

ESKİŞEHİR BAROSU BAŞKANLIĞINA

Baromuz Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi tarafından 08.06.2024 tarihinde düzenlenen Barolar Arası Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı İş Birliği, Destek ve İletişim Grubu Çalıştayı'na ilişkin hazırlanan rapor ve 08.03.2021 tarihli Ankara Barosu Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet, Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Politika Belgesi ekte sunulmakta olup, toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin Baronuz nezdinde yapılacak her türlü çalışma için iş birliği içerisinde olduğumuzu bildiririz.

Saygılarımızla.

Av. Elçin Özge ŞİMŞEK ÇAĞLAYAN
Başkan a.
Genel Sekreter

Ek:
1- Çalıştay Raporu
2- Politika Belgesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 3HBA-89GK-8711

Belge Doğrulama Adresi : <https://ankaradogrulama.barobirlik.com>

Telefon No: Faks No:
e-Posta: İnternet Adresi: www.ankarabarusu.org.tr
Kep Adresi: ankarabarusu@hs01.kep.tr

Bilgi İçin: Burak KAYIKÇI
Yazı İşleri Birim Amiri

Telefon No: 0 312 416 72 00

ÇALIŞTAY RAPORU

Çalıştay Adı : Barolar Arası İş Birliği, Destek Ve İletişim Grubu Çalıştayı

Tarih : 08.06.2024

Yer : Türkiye Barolar Birliği/ ANKARA

Düzenleyen : Ankara Barosu Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi

Katılımcılar :

İsim ve Soyisim	Baro
Stj. Av. Asya Naz Kızılırmak	Ankara Barosu
Av. Ayşegül Karagöz	Ankara Barosu
Av. Banu Altunlu	Antalya Barosu
Stj. Av. Sıddıka Beyza Cengiz	Adana Barosu
Av. Buğra Kaan Eminoğlu	Ankara Barosu
Av. Betül Çetin	Ankara Barosu
Av. Ceren İlgen Altuntaş	Bursa Barosu
Av. Ceren Koçak	Eskişehir Barosu
Av. Ceren Kalay Eken	Ankara Barosu
Av. Çiğdem Kolot	Ankara Barosu
Av. Duygu Akyol Ağcakoca	Eskişehir Barosu
Ecem Köse	Sosyal Hizmet Uzmanı
Av. Elçin Kılınçer	İzmir Barosu
Av. Elçin Özge Şimşek	Ankara Barosu
Av. Esmâ Memi	İstanbul Barosu
Av. Fatma Sürücü	Ankara Barosu
Av. Ilgaz Lale Kocakundakçı	Kırklareli Barosu
Av. İlayda Doğa Karaman	Ankara Barosu
Av. Kamile Kardelen Şendur	Ankara Barosu
Av. Merve Karadaş	Diyarbakır Barosu
Av. Mihriban Çelik	Şanlıurfa Barosu
Av. Nergis Yılandı	Adana Barosu
Av. Rümeyza Yaren Koç	Bursa Barosu
Av. Saime Nur Alp	Ankara Barosu

Av. Yasemin Kmet	Van Barosu
Av. Zelal Nur nal	Ankara Barosu
Av. Zeynep Gl Taşkın	Ankara Barosu

Giriş

Barolar Arası İş Birliği Destek ve İletişim Grubu alıştayı, 08.06.2024 tarihinde Ankara Barosu'nun ev sahipliğinde gerçekleşmiştir. alıştayan ilk oturumu saat 10:00'da başlamış olup, açılış konuşmasını Ankara Barosu Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi Koordinatörü Av. Betül ÇETİN yapmıştır.

Divan Kurulu ve Açılış Konuşması

Çalıştayda Divan Kurulu oluşturulmuş ve Ankara Barosu'ndan Av. Fatma SÜRÜCÜ, Av. Zelal Nur NAL, ve Av. Ayşegül KARAGÖZ'n yer alması kararlaştırılmıştır. Divan Kurulu'nun çalıştaya ilişkin notlarını Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi'ne iletmesine ve Birim tarafından alıştay raporu hazırlanarak katılımcı Barolarla paylaşılmasına karar verilmiştir.

Av. Betül ÇETİN, açılış konuşmasında, kadın avukatlar olarak meslek içinde karşılaşılan Şiddet ve ayrımcılığa karşı nasıl bir mücadele başlatıldığına dair aktarım yapmıştır. Bu mücadelede ayrıca adliyelerde ve Baro odalarında karşılaşılan ayrımcı dil ve tavırlara karşı kadın hukukçuların eylemlilikleri anlatılmıştır. Politika Belgesinin yazım süreci, yazım sürecinde akademisyenler, psikolog ve sosyal hizmet uzmanları tarafından sunulan katkılar, yapılan toplantıların aktarımı, üzerinde durulan kavramlar, Politika Belgesinin amacına ve ilan edililişine ilişkin bilgilendirme yaparak Politika Belgesinin kadın mücadelesinin bir kazanımı olduğunu belirtmiştir.

İLK OTURUM

1. Politika Belgesinin Tanıtımı ve İçeriği

Av. Saime Nur ALP, alıştayda **Ankara Barosu Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Ayrımcılık, Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Politika Belgesini** tanıtılmıştır. Bu belge, Ankara Barosu tarafından 8 Mart 2021 tarihinde kabul edilerek ilan edilmiştir. Belge, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında aktif çalışan hukukçuların emeğiyle hazırlanmış olup, Ankara Barosu'nun ayrımcılık ve Şiddete karşı tutumunu belirleyen önemli bir belge olmuştur. Politika belgesi ile Ankara Barosu, her türlü Şiddete karşı etkin bir tavır almayı ve Baro içinde ayrımcılıktan ve Őiddetten arındırılmış bir ortam yaratmayı taahhüt etmiştir.

2. Politika Belgesinin Uygulama Prensipleri

zgrlk ve eşitlik temelinde avukatlık mesleğinin icrası için uygun koşulların sağlanması Ankara Barosu'nun başlıca hedefidir. Ankara Barosu işbu politika belgesi ile her türlü Şiddetin ve özellikle toplumsal cinsiyete dayalı Şiddet ve ayrımcılığın karşısında olduğunu beyan ederek; avukatlar, stajyer avukatlar ile baro çalışanlarının zaman ve mekandan bağımsız olarak maruz bırakıldıkları cinsel taciz ve saldırı karşısında etkin konum alacağını taahhüt etmiştir. Politika Belgesindeki ayrımcılık ve Şiddet biçimlerinden bütünüyle

arındırılmış bir Baro ortamı yaratma taahhüdü kapsamında Ankara Barosu Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi Kurulmuştur.

Politika belgesinde, şiddet türleri, şiddetle mücadele ilkesinin yanı sıra cinsel taciz ve saldırıya maruz bırakılan avukatlar, stajyer avukatlar ile baro çalışanlarının başvuru süreçlerinin gizliliği ve tarafsızlık ilkeleri üzerinde durulmuştur. Ayrıca, Baro içindeki şikayet ve yaptırım süreçlerinin hızlandırılması, başvuruçunun yeniden örselenmemesi için önlemler alınması gibi temel ilkeler vurgulanmıştır. Politika belgesinin amacı şiddete maruz bırakılanlara sadece destek sağlamak değil, aynı zamanda önleme, izleme ve güçlendirme mekanizmaları kurarak şiddetin önüne geçmektir.

3. Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi Yönergesi Tanıtımı ve İçeriği

Av. Betül ÇETİN, çalıştayda **Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimi Yönergesini** tanıtmıştır. Yönergenin yazım süreci, sosyal hizmet uzmanlarından alınan destekler, üzerinde özellikle durulan konular ve Birimin şimdiye kadar olan çalışmalarının aktarımını yapmıştır.

Birimin, Ankara Barosu'nda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için eğitim ve farkındalık çalışmalarını yapmak, Baro Yönetiminin, merkez ve kurullarının eğitim almasını sağlamak, stajyer avukatlara staj derslerinde verilecek toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerini düzenlemek ve cinsel şiddete maruz bırakılan avukat, stajyer avukat ve Baro çalışanlarının başvurusunu almakla görevli olduğunu belirtmiştir.

4. Birimin Oluşturulması, Çalışma Usulü ve Başvuru Alma Prensipleri

Yönerge kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği alanında eğitim almış ve alanda aktif çalışan stajyer avukat ve avukatlardan oluşan Cinsel Şiddete Karşı Destek Ve Dayanışma Topluluğu'nun oluşturulduğunu, Toplulukta hak temelli merkezlerden doğal üyelerin bulunduğunu, Topluluğun eğitim ve farkındalık çalışmalarını yaptığını aktardı. Topluluk üyeleri kendi içinden 11 kişilik Birim Kurulu'nu seçiyor. Birim Kurulu da kendi için de Birim Koordinatörünü belirliyor.

Koordinatörün asli görevi Baro ile irtibatı sağlamak, şu anki durumda bir de Birime gelen Cinsel Şiddet başvurularını almak.. Başvurular 7/24 açık Birim telefonuna, birimin mail adresine ya da Ankara Barosu web sayfasında yer alan başvuru formu doldurularak yapılabilir. Başvuruları Birim odasında alınıyor. Başvuruçunun talebi halinde anonim başvuru alınabiliyor. Tüm başvurular gizlilik ilkesi kapsamında alınıyor. Başvuruçunun talebi olması halinde rapor hazırlayıp Baro Yönetimine sunuluyor. Tüm süreç başvurunun talebine bağlı kalınarak yürütülüyor, dilerse psikolojik destek yönlendirmesi yapılıyor.

Koordinatör başvuruyu aldığı için Koordinatörün bir danışma merkezi tecrübesinin olmasını, travma, ikincil travma kavramlarına hakim olmasını ve görüşme tekniklerini bilen biri olmasını önemsendiğini, kararların tüm üyelerle birlikte alınıp, taleplerin Baro Yönetimine iletilmesini belirtmiştir.

5. Antalya Barosu Politika Belgesi ve Birim Tanıtımı

Antalya Barosu'nu temsilen Av.Banu ALTUN **Antalya Barosu Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacize Karşı Politika Belgesinin** Antalya Barosu tarafında 8 Mart 2023 tarihinde ilan

edildiğini ve bu kapsamda **Antalya Barosu Şiddet ve Tacize Karşı Destek ve Dayanışma Biriminin** oluşturulduğunu aktardı.

Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurulu'ndan 5 üye var. Avukat Hakları Merkezi 1, İşçi Avukatlar 1, Genç Avukatlar 1 üye ve koordinatör üyemiz var. 10 kişi ama koordinatörün oy hakkı yok 9 kişinin oy hakkı var kadın üye sayısı 7 kişinin altında olamaz. Başvuruları Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurulu'ndan alıyorlar. Yalnızca cinsel şiddet değil diğer toplumsal cinsiyete dayalı şiddet başvurularını da alıyoruz. Kapsamın daha geniş olması ve Cinsel şiddetle sınırlanmamasının sebebi ise son zamanlarda stajyer ve işçi avukatların çeşitli şiddetlere maruz kalmaları ve mobbinge uğramalarıdır. Stajyer avukatların mobbing ve diğer şiddet türleri karşısından yalnız hissetmemelerini istedik.

Sosyal medya hesabımız ve mail adresimiz var bu şekilde kurula başvuru yapılıyor. Maruz bırakılanı yargılamadan dinliyoruz ikincil mağduriyet olmamasına dikkat ediyoruz. Görüşmeyi en az iki kişi yapmaya çalışıyoruz.

Staj eğitiminde toplumsal cinsiyet eğitimi, mağdurla görüşme teknikleri eğitimini biz veriyoruz.

İKİNCİ OTURUM

1. Sosyal Hizmet ve Hukuki Süreçlerde Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetle Mücadele

Sosyal Hizmet Uzmanı Ecem Köse ve Av. Zeynep Gül Taşkın kolaylaştırıcılığında 5 Kişilik gruplar oluşturularak atölye çalışması yapılmıştır.

Katılımcılar vaka örnekleri üzerinden cinsel şiddetle mücadele, destek ve dayanışma konularında deneyimlerini paylaştı ve bu alandaki hukuki ve sosyal hizmet süreçlerinin iyileştirilmesi için çeşitli önerilerde bulundular.

Vaka Çalışmaları ve Uygulamalar:

Vaka1: Güvenli Alan ve Bilgilendirme

Bu vakada, başvurunun ilk aşamasında, kişiye güvenli bir alan yaratılması gerektiği vurgulandı. Şikayetçi olan kişinin gizliliği ve savcılık dosyasının gizlilik sınırları hakkında bilgilendirme yapıldı. Başvurucunun talepleri doğrultusunda, avukat talebi olup olmadığı soruldu ve hukuk sürecine dahil edilme olasılığı aktarıldı. Ayrıca, Baro ve diğer destek merkezlerinden alınabilecek hizmetler hakkında bilgi verildi.

Vaka 2: Psikolojik Destek ve Aile Desteği

Bu vakada, başvurana psikolojik destek almak isteyip istemediği soruldu ve Türkiye Barolar Birliği'nin psikolog destek birimine yönlendirme yapıldı. Aile desteği konusunda nasıl bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği tartışıldı. Şiddet mağduru kadının barınma ve ekonomik ihtiyaçları da ele alınarak, ŞÖNİM gibi destek merkezlerine yönlendirme yapıldı.

Vaka 3: Cinsel Taciz ve Rıza İnşası

Bu vaka, cinsel taciz ve manipülasyonun rıza inşasına yol açtığı bir durumu ele aldı. Hukuki süreçte takipsizlik riski bulunan bu vaka için, rızanın her durumda açık ve net olması gerektiği ifade edildi. Karşı tarafın avukatı olması durumunda, Baro tarafından yapılacak bildirimler ve raporların önemi vurgulandı.

Vaka 4: Cinsel Şiddet ve Ekonomik Destek

Bu vakada, cinsel saldırıya uğrayan bir kişinin ekonomik ve barınma desteğine ihtiyacı olduğu belirlendi. Belediyelerle ve sosyal hizmet merkezleriyle işbirliği yapılması önerildi. Sosyal incelemeler sonucunda, kadına ekonomik destek sağlanması ve 6284 sayılı kanun kapsamında yönlendirilmesi gerektiği ifade edildi.

2. Kapsayıcılık Sunumu

Av. Buğra Kaan EMİNOĞLU tarafından yapılan sunumda, LGBTİ+ların maruz bırakıldığı cinsel şiddet ve bununla mücadelede nasıl daha kapsayıcı olunabileceği üzerinde duruldu. Cinsel şiddete maruz kalanlarının çoğunlukla; kadınlar, lgbti+lar ve lgbti+ kadınlar olması vurgulandı. Bu sebeple Birimlerde görüşme alacak kişilerin maruz bırakılanın sadece cis heteroseksüel olduğu kabulüyle hareket etmemesi gerekir.

Başvuru alırken kendi cinsiyet algımız üzerinden cinsiyet atamamız gerektiği hatırlatırken, LGBTİ+ alanı oldukça dinamik olduğundan alandan güncel olarak kullanılan terimlerin değişebileceğinden geçmişte kullanımı sakıncalı görülmeyen terimlerin güncelde kullanımının sakıncalı olabileceğinden bahsedildi. ‘‘Biyolojik’’ cinsiyetin ‘‘atanmış cinsiyet’’ yerine kullanılmayacağı, trans ‘‘birey’’ gibi bir kullanımın olmaması gerektiği yerine neden ‘‘translar’’ şeklinde bir kullanım olması gerektiği, ‘‘transeksüel/travesti’’ gibi ifadelerin asla kullanılmaması gerektiği, ‘‘homoseksüel-eşcinsel’’ kavramı yerine neden ‘‘gey’’ sözcüğünün kullanılmasının gerektiği tartışıldı.

Başvuranlara, bir süreç yürütmek istiyorsa başvurulma ihtimali olan tüm kurumlarda yaşanabilecek lgbti+fobi hakkında bilgi verilmelisinin, başvuranın onamı doğrultusunda kurumlarda cinsiyet zahirine dikkat edilmesinin istenmesi gibi hususlarda başvuranla dayanışma kurmanın öneminden bahsedildi.

Başvuranlarla görüşme alırken başvuru alanın LGBTİ+ alanına dair bilgilerinin yetersiz olduğunu hissettiği durumlarda LGBTİ+ dernekleriyle/topluluklarıyla iletişime geçmesinin son derece faydalı ve önemli olduğundan bahsedildi.

3. Cinsel Şiddete Maruz Bırakılan İle İlk Temas Ve İletişim Teknikleri Sunumu

Sosyal Hizmet Uzmanı Ecem Köse tarafından yapılan sunumda, cinsel şiddete maruz kalanlarla ilk temas ve iletişim teknikleri üzerine bilgiler verildi. Cinsel şiddetle mücadelede doğru yaklaşımın nasıl olması gerektiği, tecavüz mitleri dediğimiz yanlış inanç ve söylemlerle şekillendiği üzerinde durularak yaygın mitler anlatılmıştır.

Cinsel saldırı anlatımlarında farklılıkların olmasının altında yatabilecek nedenler ve intihar

girişimi ile ilgili uyarı sinyalleri değerlendirilmiştir. Cinsel şiddet kavramında sıklıkla karşımıza çıkan “Rıza İnşası” kavramı ele alınmıştır.

Kadın Sığınmaevi hizmet modeli hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Örnek bir vaka verildi: iki avukat arasında yaşanan olaylar nedeniyle duygusal şiddete uğrayan ve manipüle edilen bir avukatın, şikayetçi olması halinde baro da isminin duyulacağı adliyelere gidemeyeceği düşünceleri ile çekimser davranıp hissettiği sosyal baskı nedeni ile hareketsiz kaldığından bahsedildi. Tam bu noktada Barolarda Cinsel Şiddete Karşı Destek Dayanışma Birimlerinin kurulması gerektiği vurgulandı.

4. Sonuç Ve Öneriler

Çalıştay sonucunda, toplantıya katılan tüm meslektaşlar istedikleri konularda söz alarak düşünce ve taleplerini iletmışlerdir.

Toplantıda öncelikle tüm barolarda Politika Belgesi oluşturulması ve Birimlerin kurulmasının önemi anlatılarak bunun için çalışmalar yürütülebileceği belirtildi.

Tüm barolarda toplumsal cinsiyet eşitliği eğiminin verilmesinin önemi vurgulanmıştır.

Tüm barolarda cinsel şiddetle mücadele, destek ve dayanışmanın sağlanması adına oluşturulacak Birim veya kurullarda, sosyal çalışmacı ve psikolog istihdamının önemine dikkat çekilerek bu hususun görüşülmesi, buna yönelik aktif olarak çalışma yapılması konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Katılımcı Barolarla İletişim İçin Whatsapp Grubu oluşturulmasına karar verilmiştir.

5. Değerlendirme ve Kapanış

Av. Betül ÇETİN söz alarak kapanış konuşmasını gerçekleştirdi. Divana ve tüm katılımcılara teşekkürlerini sundu. Tüm katılımcıların meslek örgütümüzde destek ve dayanışma ile büyüteceğimiz Cinsel Şiddete Karşı Destek ve Dayanışma Birimlerinin kurulması temennisi ile Çalışmaya son verildi.

ANKARA BAROSU

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK, ŞİDDET, CİNSEL TACİZ VE SALDIRIYA KARŞI POLİTİKA BELGESİ

GİRİŞ

Uzun yıllar boyunca nesnellik ve tarafsızlık iddiası ile toplumsal cinsiyet eşitsizliği hukuk sistemi tarafından görülmemiştir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yapısal bir sorun olarak görülüp normatif ve kurumsal alanda düzenlemeler yapılması, kadınların insan hakları mücadelesi sonucu esas olarak 1979 yılında çıkarılan ve 1986 yılında taraf olunan BM CEDAW Sözleşmesi ile başlamış ve 2004 ile 2010 yıllarında Anayasanın 10. maddesinde yapılan değişikliklerle kadın-erkek eşitliğinin yasal alanda olduğu kadar fiilen de sağlanması ilkesinin açıkça yer alması ile devam etmiştir. 2011 yılında imzalanan ve 2014 yılında yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi ile artık “kadına karşı şiddetin yapısal özelliğinin toplumsal cinsiyete dayandığını ve kadına karşı şiddetin, kadınların erkeklere nazaran daha ast bir konuma zorlandıkları en önemli sosyal mekanizmalardan biri olduğunun bilincinde olarak” taraf ülkelere toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması için gerekli tüm tedbirleri alma yükümlülüğü getirilmiştir. 97 yıldır faaliyet gösteren Ankara Barosu olarak tüm bu gelişmeleri hatırd tutarak toplumsal cinsiyet eşitliği alanında mücadele eden hukukçuların çalışmaları ile bu politika belgesi oluşturulmuştur.

Avukatlar; mesleğin dayandığı evrensel ilkeler gereği yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği, dil, din, ırk, ideoloji, mezhep, ekonomik kazanç, mesleki kıdem gibi her türlü farklılıktan bağımsız birbiriyle eşit şekilde mesleği icra etmekle yükümlüdür. Avukatlık mesleğinin üzerinde yükseldiği ilkeler, hiçbir ayırım ve ayrıcalık gözetmeksizin mesleğin icrasını mümkün kılan çalışma koşullarını temin etmeyi gerektirir.

Barolar, zaman ve mekandan bağımsız olarak avukatlık mesleğinin ilkelerine aykırı hiyerarşik ilişkilere sebep olan ayrımcılığın olmadığı, özgür, demokratik, hukuk devletine ve insan onuruna yaraşır bir çalışma ortamının sağlanması ile bu ortamın sürdürülmesi için kurumsal olarak görev yapar. Özgürlük ve eşitlik temelinde avukatlık mesleğinin icrası için uygun koşulların sağlanması Ankara Barosu’nun başlıca hedefidir. Ankara Barosu, işbu Politika Belgesi ile her tür şiddetin ve özellikle toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve ayrımcılığın karşısında olduğunu beyan eder ve avukatlar, stajyer avukatlar ile baro çalışanlarının zaman ve mekandan bağımsız olarak maruz bırakıldıkları cinsel taciz ve saldırı karşısında etkin konum alacağını taahhüt eder.

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz ve saldırı; özel ve kamusal alanda karşılaşılan bir şiddet türüdür, bir insan hakkı ihlalidir ve görevi savunma olan

avukatlar söz konusu olduğunda aynı zamanda adaletin sağlanmasında açık veya örtük engel teşkil etmektedir. Bu ihlallerin ceza hukuku, disiplin hukuku ve özel hukuk alanında çeşitli yaptırımları bulunmakla beraber önlenmesi için bütüncül bir yaklaşımla mücadele zorunludur. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz ve cinsel saldırı diğer şiddet türlerinden farklı olarak genellikle örtük ve cezasız kalmaktadır. Bu durumun sebeplerinin başında kişilerin işini kaybetme, saygınlığını yitirme, olumsuz rapor düzenleme kaygısı gibi yapısal ilişkilerin kişiler üzerinde oluşturduğu baskının yanında; kurumların cinsel tacize ve saldırıya karşı etkin politikalar geliştirmemiş olması ve maruz bırakılanı yalnızlaştırabilecek nitelikte genel bir pasif tutum sergilemesi gelmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırıldığı, adalet mekanizmalarının cinsiyetçi, damgalayıcı, homofobik, transfobik söylem ve eylemlerden arındırıldığı, cinsel taciz ve saldırılara karşı hiçbir tavizin verilmediği bir çalışma hayatının gerçekleştirilmesi için işbu Politika Belgesi oluşturulmuş, beyan ve taahhüt edilen ilkeler temelinde Ankara Barosu Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek ve Dayanışma Birimi kurulmuştur.

1. AMAÇ ve HEDEFLER

Bu Politika Belgesi, ayrımcılık ve şiddet biçimlerinden bütünüyle arındırılmış bir baro ortamı yaratmaya yönelik ilkeleri belirleyerek önleme, destek ve güçlendirme; başvuru sahibinin talebi halinde etkin soruşturma ve yaptırım mekanizmalarını oluşturacak sürece hâkim olması gereken politikayı ortaya koymayı amaçlar.

Baro; toplumsal cinsiyete dayalı taciz, cinsel taciz ve saldırıya maruz bırakılanların ya da tanık olanların kendilerini ifade edebilecekleri bir güven ortamı oluşturmayı taahhüt eder. Ancak bu belgenin amacı, kişiler arasındaki rızaya dayalı ilişkileri önlemek, belirli bir ahlak anlayışını dayatmak, ifade özgürlüğünü sınırlamak, her türlü kişisel gerilim ve rahatsızlıkları resmi süreçlere dahil etmek ve yaptırımlara maruz bırakmak değildir. Ankara Barosu; avukatlara, stajyer avukatlara ve baro çalışanlarına karşı cinsel taciz, cinsel saldırı ve/veya ayrımcılık içeren söylem ve eylemlerin karşısında olduğu kadar lekelenmeme hakkının ihlalinin de karşısındadır.

Ankara Barosu, işbu belge ile öncelikle cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı karşısında kurumsal duruşunu ve ilkelerini hiçbir şüpheye yer bırakmadan bir de yazılı olarak beyan ederek bu davranışlara maruz bırakılan, tanık olduğunu düşünen kişileri ilgili adımları atmaya teşvik eder. Özellikle işçi ve stajyer avukatların içinde buldukları iş ilişkilerinin niteliği nedeniyle cinsel taciz ve cinsel saldırı karşısında hiçbir şekilde taviz vermeden mücadele eder ve başvurulacak mekanizmaların güçlendirilmesini sağlar.

Toplumsal cinsiyete dayalı cinsel tacizin ve/veya cinsel saldırının bir şiddet biçimi olduğu dikkate alındığında, şiddetle mücadelede uluslararası sözleşmeler ve yasaların kurumlara yüklediği yükümlülükler gereği şiddet olayı gerçekleştiğinde etkin soruşturma ve kovuşturma yürütülmesi gerekmektedir. Bürokratik veya başka sebeplerle sürecin yavaşlatılması, geciktirilmesi, karmaşılaştırılması ve maruz bırakılan için külfetli hale getirilmesi ya da hukuk kurallarında öngörülen sürelerle ve diğer esas ve usullere uyulmaması, şiddeti yaptırımdan yoksun bırakabilmektedir. Kurumların şiddetle mücadelede caydırıcı politikalar izlemesi, şiddetin önüne geçilmesinde önemli bir etkidir.

Ankara Barosu'nun özel ve kamusal alana yaygın ayrımcı ve cinsiyetçi kültürü ortadan kaldırmaya yönelik politikasını ortaya koyan bu belge; toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığı, şiddeti, cinsel tacizi ve saldırıyı önleme, bu söylem ve eylemlere maruz bırakılanları destekleme ve güçlendirme hedeflerini ortaya koymaktadır.

Önleme politikası, belgede yer alan ilkeler dâhilinde Ankara Barosu bünyesinde alınacak önlemleri kapsar. Bu kapsamda Baro; avukatlar, stajyer avukatlar, baro çalışanları, yargı, yasama ve yürütme ile ilişkilerinde ve avukatlık bürolarında toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesinin sağlanmasına yönelik olarak uygulanacak iki yıllık toplumsal cinsiyet eşitliği eylem planları yapmayı ve avukatlar ile avukat bürolarınca gözetilip uygulanacak kılavuzlar hazırlamayı beyan ve taahhüt eder.

Ankara Barosu, önleme politikası kapsamında tüm eğitim ve faaliyetlerini toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesi temelinde düzenlemeyi; avukat, stajyer avukat ve çalışanlara, yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi verilmesini ve buna yönelik materyallerin geliştirilmesini taahhüt eder. Bu kapsamda, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin stajyer avukatlara stajda zorunlu ders olmasını, yönetim kurulu, disiplin kurulu, merkez başkanları ve divanlarının da bu eğitimi almasını, bu eğitimlerin alanında uzman ve deneyimli kişilerce verilmesini sağlar.

Önleme, destek ve güçlendirme politikası kapsamında *Ankara Barosu Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek ve Dayanışma Biriminin* kuruluş ve işleyişi bu belgedeki amaç, ilke ve hedefler doğrultusunda Yönerge ile düzenlenecektir.

2. KAPSAM

İşbu Politika Belgesi'nde yer alan ilkeler ve hedefler, Ankara Barosu tarafından zaman ve mekân kısıtlaması olmaksızın benimsenmiştir. Ayrıca bu belge; yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği, medeni durum, dil, din, ırk, mezhep, ekonomik kazanç, mesleki kıdem ile zaman ve mekân ayrımı gözetilmeksizin toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa, şiddete, cinsel tacize ve/veya saldırıya maruz bırakıldığını ya da maruz bırakılma tehlikesi altında olduğunu beyan eden Ankara Barosu üyesi olan avukatları, stajyer avukatları ve baro çalışanlarını kapsamaktadır.

Ankara Barosu avukatları, stajyer avukatları ve baro çalışanları hiçbir ayırım gözetilmeksizin bu belgenin bileşenidir.

Ankara Barosu, toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve veya saldırı failinin Baro üyesi olması durumunda, disiplin soruşturmasını bu Belge ile beyan edilen ilkeler temelinde yürüteceğini ayrıca taahhüt eder.

Ankara Barosu, bu belge ile ayrımcı söylem ve eylemin olmadığı, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve toplumsal cinsiyet temelli her türlü sözlü ve fiili saldırının ortadan kaldırıldığı bir çalışma ortamının tesisine katkıda bulunmayı, toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve/veya saldırı aracılığıyla otorite kurmayı hedefleyen her türlü söylem ve eyleme karşı önleme, destek, güçlendirme mekanizmalarını işletmeyi üstlenir.

Bu Belge ile Ankara Barosu; toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın, şiddetin, cinsel tacizin ve/veya saldırının hiçbir biçimde görmezden gelinmeyeceğini taahhüt eder ve bunlara maruz bırakıldığını veya tanık olduğunu düşünen kişileri başvuru konusunda gerekli adımları atmaya teşvik etmek, Baro mensuplarının farkındalığının artması ve bu tür olayların engellenmesi konusunda çaba göstermek ve bu tür iddialar ile başvurular söz konusu olduğunda çok yönlü destek ve güçlendirme mekanizması ile başvuru sahibinin talebi üzerine etkin soruşturma ve yaptırım süreci işletmek konusunda hazır ve kararlı olduğunu kamuoyuna duyurur.

3. DAYANAK

Bu politika belgesinin hazırlanmasında; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi(CEDAW, 1985), Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi, 2011) başta olmak üzere Türk Ceza Kanunu, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve diğer hukuk kaynakları ile şiddetle mücadeleyle ilişkin olarak uluslararası teamül hukukunda yerleşmiş ilkeler esas alınmıştır.

4. TANIMLAR

a. Şiddet: İster kamusal ister özel yaşamda meydana gelsin; fiziksel, cinsel, psikolojik, dijital veya ekonomik zarar ve acı verilmesi sonucuna neden olan eylem veya eylemlerde bulunma tehdidi, zorlama veya özgürlüğün keyfi bir biçimde kısıtlanması da dahil olmak üzere toplumsal cinsiyete dayalı tüm şiddet eylemleridir.

b. Ayrımcılık: Yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, mezhep, felsefi, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci, sığınmacı veya benzeri statü gibi, herhangi

bir temele dayalı olarak eşit davranma ilkesinin ihlaline neden olan her türlü davranıştır.

c. Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Bir kişinin veya bir grubun cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği sebebiyle maruz kaldığı ve onları orantısız şekilde etkileyen sözlü veya fiziki her tür ayrımcı şiddettir.

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin temelinde cinsiyete yüklenen kalıp yargılara veya rollere dayanarak kişiyi aşağılamak, değersizleştirmek, kişinin cinsiyet kimliğini tanımamak gibi ayrımcı yaklaşım ve tutumlar bulunmaktadır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet doğrudan doğruya salt belli bir gruba ait kişilere yönelebileceği gibi; aynı zamanda görünüşte tarafsız olsa bile ağırlıklı olarak orantısız biçimde belirli bir kesime ait kişileri de olumsuz etkileyebilmektedir.

d. Cinsel Taciz: Fiziksel temas olmaksızın yapılan ve rızaya dayalı olmayan, cinsel içerikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir. "Süreklilik" ön koşul değildir. Niteliksel olarak ikiye ayrılır:

i. Basit Taciz: Şantaj unsuru taşımayan ancak hakaret içeren, rahatsız edici, istenmeyen ortamları yaratan hareketlerdir. Örneğin; laf atmak, cinsel içerikli şaka yapmak ve iltifatlarda bulunmak ya da argo sözcükler kullanmak, flört etmek için ısrarcı davranışlarda bulunmak, dijital ya da diğer pornografik materyal ile rahatsız etmek, görüntü paylaşmasını istemek, kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak veya dedikodu üretmek gibi. Basit tacizin, uyarılara rağmen sürekli olarak tekrarı halinde niteliği ağırlaşır.

ii. Nitelikli Taciz: Şantaj ya da açık tehdit gibi fiillerle ortaya çıkan ve kişinin davranışlarını kontrol etmeye yönelik hareketlerdir. Kişinin mesleki konumunu suistimal etmesiyle ilgili olabileceği gibi, eşit statüde olanlar arasında da ağır taciz durumları gerçekleşebilir. Cinsel içerikli teklifi kabul etmediği hallerde kişinin iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğinin, kabul ettiği takdirde ise kazanç sağlayacağını açık olarak söylendiği veya ima yoluyla belirtildiği durumlarda da söz konusu olur.

e. Cinsel Saldırı: Kişinin bedeni üzerinde gerçekleştirilen ve rızaya dayalı olmayan her tür davranışla cinsel dokunulmazlığının ihlal edilmesidir.

f. Rıza: Kişinin kendisine yöneltilen bir söylem ya da eyleme karşın söz, tutum veya davranışa içkin ve etkin biçimde izin vermiş olmasıdır. Bir kere rıza verilmiş olması rızanın sürdüğü anlamına gelmez, rıza her zaman geri alınabilir. Unvan ve/veya mevki kullanılarak fiziksel ve/veya psikolojik güç kullanımı, tehdit, korku, baskı altına alma, gözdağı verme, hile ve kandırma ile alınan izin ya da sessiz kalma rıza olarak kabul edilemez. Özellikle olayın tarafları arasında ast-üst ilişkisi bulunması gibi iradeyi sakatlama riski içeren öğelerin öne çıktığı durumlarda, rızanın varlığı hassas biçimde ve toplumsal cinsiyet duyarlılığı içinde değerlendirilmelidir.

Rıza inşası; kişinin rıza göstermediği herhangi bir cinsel davranıştaki “hayır”ı, “evet”e çevirmek için kullanılan ve fiziksel zorlama içermeyen ısrar, manipülasyon, duygusal tehditler, ikna süreçleri (örneğin; hediyeler, maddi destek, ikram ve güvenceler), duygusal baskı, kişiye kendisini suçlu hissettirme ve benzeri yöntemlerin kullanılmasıdır.

g. **Dijital Taciz:** Teknolojinin olanaklarından faydalanmak suretiyle belirli bir kişiye veya belirli bir kişi hedef alınmaksızın belirli bir gruba yönelik, bu kişi veya kişilerle ilgili bir bilişim sistemine veya bilişim sistemindeki verilere ilişkin ya da bir bilişim sisteminin araç olarak kullanıldığı rahatsız ya da kontrol edici her türlü eylem ve işlemlerdir. Rıza alınmaksızın her türlü kişisel verinin kaydı bu kapsamdadır.

h. **İsrarlı Takip:** Bir kişinin rızası dışında sürekli olarak özel veya kamusal alanı çevresinde bulunma, bekleme, yolda uzaktan ya da yakından izleme, kişinin kendisini güvende hissetmesini önleyecek şekilde korkutan ve kasıtlı bir biçimde tekrarlanan tehditkar her türlü davranış ile kişisel bilgilerini, günlük hayatını öğrenmek için fiziki ya da teknolojik araçlarla soruşturma ve elde edilen bilgileri taciz amacıyla kullanma gibi eylemlerdir.

i. **Misilleme:** Kişinin cinsel veya duygusal amaçlı teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle intikam amacıyla iş hayatının, özel ve/veya kamusal alanının örtülü olarak veya açıkça zorlaştırılmasıdır. Misilleme, cinsel taciz ve/veya saldırı hakkında bildirim yapmak isteyen veya bildirim yapmış birine karşı uygulanır. Bir vakayı bildirmek isteyen tanıklara yönelik eylemler de misilleme olarak düşünülür.

j. **Ödüllendirme Vaadi:** Kişinin cinsel ya da duygusal amaçlı davranışı veya bu içerikteki bir teklifin kabulü durumunda ödül, dava dosyası, meslekle dolaylı ya da doğrudan bağlantılı çıkar, kazanç elde etmesini içeren her türlü ayrıcalık vaadinde bulunulmasıdır. Kişiye, cinsel ya da duygusal amaçlı davranışı ya da aynı içerikli bir teklifi kabul etmesi hâlinde kazanç sağlanacağını açık olarak veya ima yoluyla belirtmek, ödüllendirme vaadidir.

5. İLKELER

Belge ile garanti altına alınan ilkeler şunlardır:

a. Ayrımcılık Yasağı İlkesi

Bu belgede ortaya koyulan politikalar; yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği, medeni durum, gebelik, ırk, renk, köken, dil, din, mezhep, inanç, ideoloji, dış görünüş, engellilik, yaş, mesleki kıdem, eğitim durumu, mülkiyet, ekonomik durum, ideoloji ya da benzeri herhangi bir temelde ayırım gözetilmeksizin uygulanır.

b. Gizlilik İlkesi

Ankara Barosu Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek ve Dayanışma Birimi; tüm aşamalarda başvuru sahibi ile şikâyet edilen kişi/kişilerin gizliliği ilkesine uygun davranır ve başvuru sahibi ile şikâyet edilenlerin onurunu gözeterek ve özel hayatın gizliliğinin korunması için sürecin tüm aşamalarının bu ilke uyarınca yönetilmesini sağlar.

c. Tarafsızlık İlkesi

Aleyhinde şikayette bulunulan kişiyle yakınlığı bulunan kişiler toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz, cinsel saldırı ve/veya ayrımcılık iddialarına ilişkin yürütülen süreçte raportörlük vs. dahil olmak üzere hiçbir görevde yer alamaz. Destek ve Dayanışma Birimi üyelerinden birinin böyle bir yakınlığı olması halinde konuyla ilgili toplantıya katılamaz ve oy kullanamaz.

d. İvedilik İlkesi

Birim; toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve/veya saldırı iddiaları karşısında vakit kaybetmeksizin harekete geçer. Özellikle,

a) Söz konusu istenmeyen tavır ve yaklaşımın ağır tehdit içerdiği, tehlike oluşturduğu ya da delillerin kaybolma ihtimali olduğu kanısına varıldığında,

b) Eylemin aralarında bir kurumsal hiyerarşi olan ve güç asimetrisi bulunan kişiler arasında meydana geldiğinde;

c) Durumun toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz, cinsel saldırı ve/veya ayrımcılığa uğrayan kişinin mesleğinin icrasını, kariyerini, istihdamını olumsuz şekilde etkilediğinde;

d) İstenmeyen cinsel yaklaşımların bir ödüllendirme veya misilleme, intikam alma aracı olarak kullanıldığına ilişkin kanıya varıldığında

ivedi ve aktif olarak hareket eder.

e. Özen Gösterme ve Yeniden Örselenin Önüne Geçme İlkesi

Birim, kendisine bildirimde bulunan başvuru sahiplerine psikolojik, hukuki ve benzeri destek mekanizmalarını etkin ve özenli bir şekilde devreye sokar; iddialar karşısında harekete geçmeyen ya da söz konusu iddiaların üstünü kapatmaya çalışanlar hakkında gerekli işlemleri yapma ve zarar görenlerin yeniden örselenmesini önleme noktasında gerekli dikkat ve özeni gösterir. Bu ilke özellikle toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve/veya saldırı iddiası söz konusu olduğunda başvuru sahibinin tekrar örselenmesini önlemeye yönelik olup destek süreçleri bu ilkeye uygun olarak yapılandırılır. Birim, sürecin tüm aşamalarında gizlilik ve özen gösterme ilkelerine riayet eder ve tarafların güven duygusunu zedelemeyecek şekilde davranır.

f. Yargılamaksızın Destek İlkesi

İşbu belge ile kurulan birimin amacı, başvuru sahibini ve şikâyet olunanı belirli bir ahlak yargısı temelinde yargılamak değil iddia olunan söylem ve eyleme karşı destek mekanizmasını devreye sokmaktır. Ayrıca başvuru sahibinin talebi doğrultusunda ve sürecin her aşamasında hukuki desteğin sağlanması esastır.

g. Gönüllülük İlkesi

Cinsel taciz ve cinsel saldırı içeren davranışa maruz kaldığını düşünen Ankara Barosu avukatları, stajyer avukatları ve baro çalışanları bir destek mekanizması olan Ankara Barosu Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek ve Dayanışma Birimi'ne başvurmak konusunda teşvik edilir ve hakları konusunda bilgilendirilir. Bununla birlikte, başvuruda ve sürecin her aşamasında gönüllülük esastır. Ankara Barosu'na, kolluk kuvvetlerine ve savcılık mekanizmalarından herhangi birine başvurmak isteyip istemediğine kişi kendisi karar verir. Kural olarak başvuru sahibinin onayı alınmaksızın hiçbir işlem yürütülemez.

h. Beyan ve Delillendirme

Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve/veya saldırı içeren söylemler genellikle örtük bir şekilde dile getirilmekte, eylemlerse genellikle iki kişi arasında vuku bulduğundan kanıtlaması zor olan bir olgu haline gelmektedir. Bu durum; anılan davranışlara maruz bırakılan kişilerin saldırganlara karşı çıkmaları ya da yetkili mercilere başvurmaları noktasında onları suskun kalmaya itmekte ve dolayısıyla ayrımcı ve patriyarkal sistem kendisini sürekli inşa etmektedir. Bu belge ile getirilen önleme, destek ve güçlendirme mekanizmaları; söz konusu davranışlara maruz kaldığını iddia eden kişinin beyanını esas alır. Kuşkusuz ki; bu, şikâyet olunan kişinin yakınmalara kesinlikle vücut verdiği kabulü anlamına gelmemektedir. Birimin, muhtemel soruşturmada delil olarak kullanılacak materyalleri hukuka uygun olmak koşuluyla toplama ve saklama konusunda hassas davranması önemlidir.

SONUÇ

Patriyarka, yüzyıllardır kişi ve kurumların açık ya da örtük katkılarıyla sürekli olarak yeniden inşa edilmektedir. Ankara Barosu, bizzat varlık sebebinden kaynaklanan evrensel değerler temelinde cinsiyetçi ve ayrımcı kültürün karşısında; insan onurunun ve eşitliğin yanında olduğunu ilan eder. Ankara Barosu, özel ve kamusal alana yaygın ayrımcı ve cinsiyetçi kültürü ortadan kaldırmaya yönelik politikasını ortaya koyan bu belge ile avukatlara, stajyer avukatlara ve baro çalışanlarına karşı toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve/veya saldırı içeren hiçbir davranışın görmezden gelinmeyeceğini taahhüt eder ve bunlara maruz bırakıldığını düşünen bileşenleri başvuru konusunda gerekli adımları atmaya teşvik eder.

Ankara Barosu toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet,cinsel taciz ve saldırı içeren her türlü söylem ve eylemin yok edildiği özel ve kamusal alanın tesisi için yazılı olarak beyan ve taahhüt ettiği ilkeler temelinde zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın kararlı olduğunu, kurduğu Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek ve Dayanışma Birimi ile etkin bir önleme, destek ve güçlendirme mekanizması işletmek konusunda hazır olduğunu kamuoyuna saygıyla duyurur.